

Sosiaaliturvan suunnistuskartta lapsiperheille ja nuorille

Tähän esitteeseen on koottu tietoa siitä, mitä erityisesti sairastaville lapsiperheille ja nuorille tarkoitettuja palveluita ja tukia on olemassa sekä ketkä niitä tarjoavat. Kysy heiltä rohkeasti lisätietoa.

Huomaathan, että voit olla oikeutettu myös yleisiin tukiin, joita tässä esitteessä ei ole lueteltu. Niistä löydät listauksen Reumaliiton Sosiaaliturvan suunnistuskartasta osoitteesta reumaliitto.fi/suunnistuskartta. Verkkoversiosta löytyvät myös linkit tuen tarjoajien omille sivuille.

Valtionhallinto

KELA

Lapsiperhe ja nuoret

- Alle 16-vuotiaan vammaistuki
- Elatustuki
- Erytishoitoraha sairaan lapsen vanhemmalle
- Joustava ja osittainen hoitoraha
- Kotihoidon- ja yksityisen hoidon tuki
- Koulumatkatuki
- Kuntoutus lapselle ja nuorelle
- Kuntoutuksen taloudellinen tuki
  - kuntoutus- ja osakuntoutusraha
  - matkakorvaus kuntoutukseen
  - nuoren kuntoutusraha
  - omaisen kuntoutusraha
- Lapsilisä ja yksinhuoltajakorotus
- Lapsikorotus työmarkkinatuki, peruspäiväraha, eläkkeensaaja
- Muut tilanteet perheessä: adoptio, ero ym.
- Sotilasavustus
- Vanhempainpäivärahat
- Yleinen asumistuki
- Äiti sairastuu
- Äitiysavustus

→ Kela-Kerttu neuvoo lapsiperheitä verkossa.

→ Eurooppalainen sairaanhoitokortti haetaan Kelasta.

Opiskelu

- Ateriatuki
- Koulumatkatuki
- Opintolainan valtiontakaus, hyvitys, vähennys, korkoavustus
- Opintotuki
  - opintoraha
  - huoltajakorotus
  - oppimateriaalilisä
  - asumislisä
  - opintotuki ulkomaille
- Opiskelijan sairauspäiväraha

→ Kuntoutusta ja kursseja lapsen ja nuoren sairauteen järjestävät Kelan ja hyvinvointialueen lisäksi vammais- ja potilasjärjestöt sekä yksityiset tahot.

Yleiset sairastamiseen liittyvät korvaukset

- Korvaus yksityisen terveydenhuollon ja hammaslääkärin kuluista
- Korvaus yksityislääkärinlausunnosta
- Lääkekorvaus ja lääkekatto
- Matka- ja yöpymiskorvaus sekä matkakatto

→ Kelasta voi hakea toimeentulotukea mm. lääkkeisiin, terveydenhuollon kustannuksiin, lapsen harrastuksiin tai yleisesti toimeentuloon.

TE-PALVELUT, JULKISET TYÖ- JA ELINKEINOPALVELUT

- Ammatillinen työvoimakoulutus
- Ammatinvalinta ja koulutus
- Itsensä työllistäminen
- Nuorisotakuu
- Ohjaamo nuorille
- Opiskelu työttömyysetuudella
- Oppisopimuskoulutus
- Palkkatuki
- Todistus osatyökykyiselle työnhakijalle
- Tukea työuran ja koulutuksen ratkaisuihin
- Työhönvalmentajan tuki
- Työ- ja koulutuskokeilu
- Työkykykoordinaattori
- Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu
- Työnhakuvalmennus
- Työolosuhteiden järjestelytuki

- Uravalmennus
- Yrittäjäkoulutus

→ Työ- ja elinkeinopalvelujen asiantuntijat sekä koulusi opinto-ohjaajat auttavat sinua, kun etsit elämäntilanteeseesi sopivaa ratkaisua koulutukseen tai ammatinvalintaan.

→ Opintopolku.fi auttaa eri opintopolkujen löytymisessä.

→ Voit pyytää TE-toimistosta apua, mikäli sairaus vaikuttaa työllistymiseesi. Työterveyshuolto auttaa työntekijän työssäjaksamista. Opiskeluterveydenhuolto tukee opiskelua sairauden kanssa.

TRAFICOM,

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVIRASTO

- Liikkumisesteisen pysäköintitunnus
- Vapautus ajoneuvoverosta vammaisuuden perusteella

VEROHALLINTO

- Autoveron palauttaminen vamman perusteella
- Kotitalousvähennys
- Veronmaksukyvyyn alentumisvähennys

TIESITKÖ NÄMÄ KOHDAT TYÖSOPIMUSLAISTA?

Hoitovapaa

- Työntekijällä on oikeus jäädä hoitovapaalle lapsen hoitamiseksi, kunnes lapsi täyttää kolme vuotta. Työntekijällä on oikeus kahteen hoitovapajaksoon.

Tilapäinen hoitovapaa

- Jos alle 10-vuotias lapsesi sairastuu äkillisesti, voit jäädä pois töistä hoitamaan häntä tilapäiselle hoitovapaalle. Se voi kestää enintään 4 työpäivää kerrallaan.

Osittainen hoitovapaa

- Erityisen hoidon tarpeessa olevan vammaisen tai pitkäaikaissairaana lapsen vanhemmalla on oikeus osittaiseen hoitovapaaseen, kunnes lapsi täyttää 18 vuotta. Kaikilla oikeus on siihen saakka, kunnes lapsen koulun toinen lukuvuosi päättyy.

Poissaolo

Perheenjäsenen tai muun läheisen hoitaminen

- Jos työntekijän poissaolo on tarpeen hänen perheenjäsenensä tai muun hänelle läheisen henkilön erityistä hoitoa varten, työnantajan on pyrittävä järjestämään työt niin, että työntekijä voi jäädä määräajaksi pois työstä. Työnantaja ja työntekijä sopivat vapaan kestosta ja muista järjestelyistä.

Pakottavat perhesyyt

- Työntekijällä on oikeus tilapäiseen poissaoloon työstä, jos hänen välitön läsnäolonsa on välttämätöntä hänen perhettään kohdanneen, sairaudesta tai onnettomuudesta johtuvan, ennalta arvaamattoman ja pakottavan syyn vuoksi.

Hyvinvointialue

(1.1.2023 alkaen hyvinvointialue tai Helsinki)

SOSIAALIPALVELUT

- Adoptio
- Asiakasmaksujen alentaminen
- Asuminen
  - asunnon muutostyöt
  - laitos- ja perhehoito
  - tuki- ja palveluasuminen
- Huoltajuus ja elatus
- Kasvatus- ja perheneuvonta
- Korvaus ylimääräisistä vaatekustannuksista
- Kotihoito ja tukipalvelut
- Lastensuojelu
- Liikkumisen tuki
  - kuljetuspalvelut
  - saattajapalvelut
- Omaishoidon tuki sairaan tai vammaisen lapsen hoitamiseksi kotona
- Palvelutarpeen arviointi ja palvelusuunnitelma
- Perheasioiden sovittelu
- Perhetyö

- Päivittäisistä toiminnoista suoriutumisessa tarvittavat välineet, koneet ja laitteet
- Sosiaalipäivystys
- Sosiaalityö ja palveluohjaus
- Tukihenkilö kouluikäiselle
- Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki
- Vammaispalvelut ja tukitoimet
  - henkilökohtainen apu
  - tuki auton hankintaan

→ Hyvinvointialueen sosiaalityöntekijä ja -ohjaaja auttavat sinua tukien ja palvelujen hakemisessa.

→ Sosiaaliasiavastaava neuvoo hyvinvointialueen sosiaalihuollon asiakkaita ja toimii oikeuksien edistämiseksi.

→ Hyvinvointialueellasi voi toimia perhekeskuksia, joissa on kootusti perhepalveluja ja alueen järjestöjä.

→ Nuorisovaltuustot tuovat esille nuorten tarpeita kunnalliseen ja hyvinvointialueen päätöksentekoon.

TERVEYSPALVELUT

- Apuvälineet
- Hoito- ja kuntoutussuunnitelma
- Kotisairaanhoidon ja -sairaalahoidon
- Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto
  - omahoidon tuki koulupäivän aikana
- Lääkinnällinen kuntoutus
- Neuvolat
- Potilasturvallisuus
- Päivystys
- Rokotukset ja seulonnat
- Sairaalat ja erikoissairaanhoidon
- Suunterveys
- Terveystieteiden maksut ja niiden alentaminen sekä maksukatot
- Terveystieteiden keskuksien, perusterveydenhuollon
- Vaipat maksutta

→ Sosiaali- ja terveydenhuollon maksuihin voi hakea alennusta tai vapautusta maksun lähettäneeltä taholta.

→ Alle 18-vuotiaiden käyttämistä palveluista perityt maksut lasketaan yhteen hänen huoltajansa maksujen kanssa. Kun maksukatot ylittyy, palvelut ovat maksuttomia kaikille niille henkilöille, joiden maksut ovat yhdessä kerryttäneet maksukattoa.

→ Voit valita perusterveydenhuollon hoitopaikkasi (sosiaali- ja terveystieteiden keskuksen) mistä tahansa Suomessa. Voit vaihtaa sosiaali- ja terveystieteiden keskuksista enintään kerran vuodessa.

→ Keskustele lääkärisi kanssa, mikäli sinulla on toiveita erikoissairaanhoidon hoitopaikasta. Se valitaan yhdessä lähetteen antavan lääkärin tai hammaslääkärin kanssa.

→ Sinulla on hoitopaikan käytäntöjen mahdollistamissa rajoissa oikeus valita myös hoitava lääkärisi tai muu terveydenhuollon ammattilainen.

→ Potilasasiavastaava ohjaa potilaita, tiedottaa oikeuksista ja edistää oikeuksien toteutumista. Jokaisella terveydenhuollon toimintayksiköllä on nimetty potilasasiavastaava.

Muita tahoja

ARA:n avustus kodin korjaamiseen

Avustaa vammaisia kodin korjauksissa, p. 029 525 0818.

Kansalaisneuvonta

Ohjaa sinut oikean julkisen palvelun luo p. 0295 000.

Potilasvakuutuskeskus

Korvaa terveydenhoidossa aiheutuneita henkilövahinkoja, p. 040 4504 590.

Seurakunnat

Tukevat lapsiperheitä ja järjestävät toimintaa perheille. Lisätietoa omasta seurakunnastasi.

Sosiaaliturvaopas

Kattavasti tietoa sosiaaliturvasta, www.sosiaaliturva-opas.fi. Luku 5 käsittelee lapsia ja lapsiperheitä.

Suomen keskinäinen lääkevahinkovakuutusyhtiö

Korvaa lääkkeitä aiheutuneita haittavaikutuksia, p. 010 219 5712.

Takuusäätiö

Apua ja neuvontaa velkaantumiseen, Maksuton neuvontanumero 0800 98009.

Talous- ja velkaneuvonta

Oikeusaputoimistot tarjoavat maksutonta neuvontaa talous- ja velka-asioissa. Lisätietoja esim. Kansalaisneuvonnasta p. 0295 000.

Tuetut lomat

Viisi lomajärjestöä järjestää tuettuja lomiam, jotka myönnetään taloudellisin, sosiaalisin ja terveydellisin perustein. Lisätietoa Lomajärjestöjen yhteistyöryhmä LYR

Tukilinja

Apurahoja vammaisille ja pitkäaikaissairaille, p. 09–4155 1508.

Yhteystietoja kansalaiselle

www.suomi.fi kokoaa julkiset palvelut.

→ Tukea vanhemmalle ja vanhemmuuteen tarjoavat oma hoitoyksikkö, neuvolat, perheneuvonta ja sosiaalityö, Mannerheimin lastensuojeluliitto sekä potilasjärjestöt.

Reumaliiton tuki sinulle

Ohjaamme eteenpäin sosiaaliturvaan liittyvissä kysymyksissä sähköpostitse palveluneuvonta@reumaliitto.fi sekä puhelimitse p. 044 7680 448.

Myönnämme avustuksia Hugo Eklundin, Pirkko Handolin ja Enni Viian rahastoista. Lisätietoa nettisivuilta www.reumaliitto.fi /tukea-ja-palveluita sekä p. 050 548 6421.

Järjestämme arkea tukevia kursseja ja lomatoimintaa. Lisätietoa Reumaliiton nettisivuilta ja vaihteesta.

Reumaliiton vaihde auttaa ma–to klo 9–13 p. 044 351 5768 ja info@reumaliitto.fi.

→ **Reumaliitto.fi/lapset** ja **reumaliitto.fi/nuoret** tarjoavat tietoa ja tukea sairastuneille lapsille, nuorille ja perheille.

→ Reumaliiton nuorten toimikunta **Nurekatiimi** tarjoaa vertaistukea nuorille (Instagram, Youtube, TikTok ja Discord).

→ Alle 35-vuotiaille tietoa ja tukea www.suomenreumanuoret.fi

→ Reumaliiton jäsenyhdistykset tarjoavat tietoa ja vertaistukea alueellasi. Liity jäseneksi!